

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2018/1976**2018 m. gruodžio 14 d.****kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 nustatomos išsamios skrydžių sklandytuvais vykdymo taisyklės**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 ⁽¹⁾, ypač į jo 31 straipsnį,

kadangi:

- (1) Komisija turi priimti įgyvendinimo taisykles, kuriomis būtų nustatomos saugaus skrydžių sklandytuvais vykdymo pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 sąlygos, jei tokie orlaiviai atitinka to reglamento 2 straipsnio 1 dalies b punkto i ir ii papunkčiuose nustatytas sąlygas;
- (2) skrydžiai sklandytuvais yra specifiniai, todėl reikia specialiai jiems parengtų skrydžių vykdymo taisyklių, nustatytų atskirame reglamente. Tokios taisyklės turėtų būti grindžiamos Komisijos reglamente (ES) Nr. 965/2012 ⁽²⁾ nustatytomis bendrosiomis skrydžių vykdymo taisyklėmis, tačiau jos turėtų būti pertvarkytos ir supaprastintos, kad būtų proporcingos ir grindžiamos rizika, o jas taikant skrydžiai sklandytuvais būtų vykdomi saugiai;
- (3) skrydžių sklandytuvais vykdymas turėtų būti prižiūrimas pagal Reglamento (ES) Nr. 965/2012 3 straipsnyje ir to reglamento II priede nustatytus asmenų ir organizacijų priežiūros reikalavimus;
- (4) saugos tikslais ir siekiant užtikrinti Reglamento (ES) 2018/1139 V priede nustatytų esminių reikalavimų laikymąsi, visi sklandytuvų naudotojai, kuriems taikomas šis reglamentas, išskyrus tam tikrus skrydžius vykdančias projektavimo arba gamybos organizacijas, turėtų laikytis tam tikrų pagrindinių reikalavimų;
- (5) atsižvelgiant į mažesnę sklandytuvais vykdomų komercinių skrydžių sudėtingumą ir mastą, palyginti su kitų rūšių aviacijos komerciniais skrydžiais, ir laikantis rizika grindžiamo požiūrio, tikslinga nustatyti reikalavimą, kad, norint vykdyti komercinius skrydžius sklandytuvais, pakaktų iš anksto pateikti kompetentingai institucijai deklaraciją, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2018/1139 30 straipsnio 1 dalies a punkte. Šiame reglamente nustatomos išsamios tokių deklaracijų teikimo taisyklės;
- (6) atsižvelgiant į specifinį tam tikrų skrydžių pobūdį ir laikantis rizika grindžiamo požiūrio, tikslinga tam tikrų sklandytuvais vykdomų skrydžių atveju netaikyti reikalavimo pateikti išankstinę deklaraciją;
- (7) tam, kad naujoji tvarka būtų pradėta taikyti sklandžiai ir visos susijusios šalys turėtų pakankamai laiko pasirengti jos taikymui, šis reglamentas turėtų būti taikomas tik praėjus šešiams mėnesiams po įsigaliojimo;
- (8) Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, vadovaudamasi Reglamento (ES) 2018/1139 75 straipsnio 2 dalies b ir c punktais ir 76 straipsnio 1 dalimi, parengė įgyvendinimo taisyklių projektą ir pateikė jį Komisijai kaip nuomonę ⁽³⁾;
- (9) šiame reglamente numatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (ES) 2018/1139 127 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

⁽¹⁾ OLL 212, 2018 8 22, p. 1.

⁽²⁾ 2012 m. spalio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 965/2012, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL L 296, 2012 10 25, p. 1).

⁽³⁾ 2017 m. rugpjūčio 23 d. Europos aviacijos saugos agentūros nuomonė Nr. 07/2017 dėl Komisijos reglamento, pagal kurį būtų persvarstytos skrydžių sklandytuvais taisyklės, projekto.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatomos išsamios skrydžių sklandytuvais vykdymo taisyklės, taikomos, jei tokie orlaiviai atitinka Reglamento (ES) 2018/1139 2 straipsnio 1 dalies b punkto i ir ii papunkčiuose nustatytas sąlygas.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Be terminų, kurių apibrėžtys nustatytos I priede, šiame reglamente vartojami taip apibrėžiami terminai:

- 1) sklandytuvas – sunkesnis už orą orlaivis, kurio keliamoji jėga skrendant susidaro dėl aerodinaminių reakcijų su fiksuotais keliamaisiais paviršiais ir kurio laisvasis skridimas nepriklauso nuo jėgainės;
- 2) variklis – įrenginys, naudojamas arba skirtas motorizuotiesiems sklandytuvams varyti;
- 3) motorizuotasis sklandytuvas – sklandytuvas, kuriame įrengtas vienas ar daugiau variklių ir kurio charakteristikos varikliui (-iams) neveikiant yra tokios pačios kaip paprasto sklandytuvo;
- 4) naudojimas komerciniais tikslais – skrydis sklandytuvu už užmokestį arba kitą vertingą atlygį, prieinamas visuomenei, arba, jei visuomenei neprieinamas, – vykdomas pagal sklandytuvo naudotojo ir kliento sudarytą sutartį, klientui nekontroliuojant naudotojo;
- 5) konkursinis skrydis – orlaivių lenktynių arba varžybų dalyvių skrydis sklandytuvu, įskaitant tokio skrydžio treniruotes ir skrydį į orlaivių lenktynes arba varžybas ir iš jų;
- 6) parodomasis skrydis – skrydis sklandytuvu, viešame skelbiamame renginyje vykdomas parodomaisiais arba pramoginiais tikslais, įskaitant tokio skrydžio treniruotes ir skrydį į skelbiamą renginį ir iš jo;
- 7) įvadinis skrydis – skrydis sklandytuvu už užmokestį arba kitą vertingą atlygį, t. y. trumpa kelionė oru, kurią rengia Komisijos reglamento (ES) Nr. 1178/2011 ⁽¹⁾ 10a straipsnyje nurodyta mokymo organizacija arba organizacija, įsteigta siekiant populiarinti aviacijos sportą arba laisvalaikio aviaciją, kad pritrauktų naujų mokinių arba narių;
- 8) akrobatinis skrydis – sąmoningas skrydžio manevras, kurį atliekant galimi staigūs sklandytuvo padėties erdvėje pokyčiai, neįprasta padėtis erdvėje arba neįprastas pagreitis; jis nebūtinai per įprastą skrydį ir jo nebūtina mokytis asmenis, norinčius gauti licencijas, pažymėjimus ar kitas kvalifikacijas nei akrobatinio skraidymo kvalifikacija;
- 9) pagrindinė verslo vieta – sklandytuvo naudotojo pagrindinė buveinė arba registruotoji buveinė, kurioje vykdomos pagrindinės finansinės funkcijos ir šiame reglamente nurodytas operacinis veiklos valdymas;
- 10) nuomos be įgulos sutartis – įmonių susitarimas, pagal kurį už sklandytuvo naudojimą atsako nuomininkas.

3 straipsnis

Skrydžių vykdymas

1. Sklandytuvų naudotojai skrydžius sklandytuvais vykdo pagal II priede nustatytus reikalavimus.

Pirma pastraipa netaikoma projektavimo arba gamybos organizacijoms, kurios atitinkamai laikosi Komisijos reglamento (ES) Nr. 748/2012 ⁽²⁾ 8 arba 9 straipsnio ir kurios, naudodamosi savo teisėmis, vykdo skrydžius sklandytuvais, susijusius su tam tikrų sklandytuvų tipų diegimu ar modifikavimu.

⁽¹⁾ 2011 m. lapkričio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1178/2011, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su civilinės aviacijos orlaivių įgula susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL L 311, 2011 11 25, p. 1).

⁽²⁾ 2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosauginio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės (OL L 224, 2012 8 21, p. 1).

2. Pagal Reglamento (ES) 2018/1139 30 straipsnio 1 dalies a punktą sklandytuvų naudotojai komercinius skrydžius vykdo tik kompetentingai institucijai deklaruę, kad yra pajėgūs vykdyti su sklandytuvų naudojimu susijusius įsipareigojimus ir kad turi tam reikalingų išteklių.

Pirma pastraipa netaikoma šiems skrydžiams sklandytuvais:

- a) bendromis lėšomis vykdomiems skrydžiams, jei visi sklandytuve esantys asmenys tarpusavyje pasidalija tiesiogines skrydžio sklandytuvu išlaidas ir proporcingą sklandytuvo išlaikymo, draudimo ir techninės priežiūros metinių išlaidų dalį;
- b) konkursiniams skrydžiams arba parodomiesiems skrydžiams, jei užmokesčio arba kito vertingo atlygio už tokius skrydžius užtenka tik tiesioginėms skrydžio sklandytuvu išlaidoms ir proporcingai sklandytuvo išlaikymo, draudimo ir techninės priežiūros metinių išlaidų daliai atlyginti ir jei laimėtų prizų vertė neviršija kompetentingos institucijos nustatyto dydžio;
- c) įvadiniams skrydžiams, parašutininkų išmetimo skrydžiams, sklandytuvų vilkimo skrydžiams arba akrobatiniams skrydžiams, kuriuos vykdo Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 10a straipsnyje nurodyta mokymo organizacija, kurios pagrindinė verslo vieta yra vienoje iš valstybių narių, arba organizacija, įsteigta siekiant populiarinti aviacijos sportą arba laisvalaikio aviaciją, jei organizacija sklandytuvą naudoja nuosavybės teise arba pagal nuomos be įgulos sutartį, iš skrydžio negaunama pelno, kuris būtų paskirstomas organizacijai nepriklausantiems asmenims, ir tokie skrydžiai sudaro tik nedidelę organizacijos veiklos dalį;
- d) mokomiesiems skrydžiams, kuriuos vykdo Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 10a straipsnyje nurodyta mokymo organizacija, kurios pagrindinė verslo vieta yra vienoje iš valstybių narių.

4 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2019 m. liepos 9 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2018 m. gruodžio 14 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

I PRIEDAS

APIBRĖŽTYS

[DEF DALIS]

II priede vartojamų terminų apibrėžtys:

1. priimtinos atitikties užtikrinimo priemonės – neprivalomi standartai, kuriuos agentūra priėmė siekdama paaiškinti atitikties Reglamentui (ES) 2018/1139 ir jo deleguotiesiems bei įgyvendinimo aktams užtikrinimo priemones;
2. alternatyvios atitikties užtikrinimo priemonės – priemonės, kurios yra alternatyva esamoms priimtinioms atitikties užtikrinimo priemonėms arba kurios yra naujos atitikties Reglamentui (ES) 2018/1139 ir jo deleguotiesiems bei įgyvendinimo aktams, dėl kurių agentūra nepriėmė susijusių priimtinių atitikties užtikrinimo priemonių, užtikrinimo priemonės;
3. įgulos vadas – vadovauti paskirtas pilotas, atsakingas už skrydžio saugą;
4. orlaivio naudojimo vadovas – dokumentas, kuriame surašyti su sklandytuvo naudojimu susiję taikytini ir patvirtinti apribojimai ir informacija;
5. psichoaktyviosios medžiagos – alkoholis, opioidai, kanabinoidai, raminamieji (migdomieji) vaistai, hipnotikai, kokainas, kitos smegenų stimuliavimo bei haliucinogeninės medžiagos ir lakieji skysčiai, išskyrus kofeiną ir tabaką;
6. kritinės skrydžio fazės – įsiriadėjimas kylant, kilimo trajektorija, priartėjimas tūpti, nutrauktas tūpimas, tūpimas, įskaitant riedėjimą nutūpus, ir visos kitos skrydžio fazės, kurios, kaip nustato įgulos vadas, turi lemiamą reikšmę saugiam sklandytuvo naudojimui;
7. skrydžių aikštelė – vieta, išskyrus aerodromą, kurią įgulos vadas arba sklandytuvo naudotojas pasirinko tūpti ar kilti;
8. įgulos narys – asmuo, kurį sklandytuvo naudotojas paskyrė atlikti tam tikras pareigas sklandytuve vadovaujant įgulos vadui, arba pats įgulos vadas;
9. elektroninė laikmena (EFB) – elektroninė informacinė sistema, kurią sudaro skrydžio įgulai skirta įranga ir taikomosios programos ir kurioje saugomos, atnaujinamos, rodomos bei apdorojamos EFB funkcijos, padedančios vykdyti skrydžius ar pareigas;
10. pavojingieji kroviniai – gaminiai ar medžiagos, kurie gali kelti pavojų sveikatai, saugai, turtui arba aplinkai ir kurie įtraukti į techninių instrukcijų pavojingųjų krovinių sąrašą arba kurie klasifikuojami pagal tas instrukcijas;
11. techninės instrukcijos – Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos dokumente Nr. 9284-AN/905 paskelbtų „Saugaus pavojingųjų krovinių vežimo oru techninių instrukcijų“, įskaitant jų papildymus ir priedus, naujausias galiojantis leidimas;
12. specialusis sklandytuvo skrydis – komercinis arba nekomercinis skrydis sklandytuvu, kurio pagrindinis tikslas yra susijęs ne su įprasta sporto ir laisvalaikio veikla, o su parašiutininkų skraidinimu, žiniasklaida, televizijos ar kino veikla, parodomąja veikla ar panašia specialios paskirties veikla;
13. naktis – laikotarpis nuo civilinių sutemų pabaigos iki civilinės aušros pradžios. Civilinės sutemos baigiasi vakare, kai saulės disko centras yra 6 laipsniais žemiau horizonto, ir prasideda ryte, kai saulės disko centras yra 6 laipsniais žemiau horizonto.

II PRIEDAS

SKRYDŽIAI SKLANDYTUVAIS

[SAO DALIS]

GEN SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

SAO.GEN.100 Taikymo sritis

Pagal 3 straipsnį šiame skyriuje nustatomi reikalavimai visiems sklandytuvų naudotojams, išskyrus 3 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas projektavimo arba gamybos organizacijas.

SAO.GEN.105 Kompetentinga institucija

Kompetentinga institucija yra valstybės narės, kurioje yra sklandytuvo naudotojo pagrindinė verslo vieta arba kurioje sklandytuvo naudotojas yra įsisteigęs arba įsikūręs, jeigu jis neturi pagrindinės verslo vietos, paskirta institucija. Tai institucijai pagal Reglamento (ES) Nr. 965/2012 1 straipsnio 7 dalį taikomi to reglamento 3 straipsnio reikalavimai.

SAO.GEN.110 Reikalavimų laikymosi įrodymas

- a) Kai to paprašo kompetentinga institucija, pagal Reglamento (ES) Nr. 965/2012 II priedo ARO.GEN.300 dalies a punkto 2 papunktį tikrinanti, ar sklandytuvo naudotojas nuolat laikosi reikalavimų, sklandytuvo naudotojas turi įrodyti, kad laikosi Reglamento (ES) 2018/1139 V priedo esminių reikalavimų ir šio reglamento reikalavimų.
- b) Sklandytuvo naudotojas reikalavimų laikymąsi gali įrodyti šiomis priemonėmis:
 1. priimtinais atitikties užtikrinimo priemonėmis;
 2. alternatyviomis atitikties užtikrinimo priemonėmis.

SAO.GEN.115 Įvadiniai skrydžiai

Įvadiniai skrydžiai yra:

- a) vykdomi dieną pagal vizualiųjų skrydžių taisykles ir
- b) saugos aspektais prižiūrimi asmens, kurį paskyrė už įvadinius skrydžius atsakinga organizacija.

SAO.GEN.120 Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą

Sklandytuvo naudotojas:

- a) įgyvendina saugos priemones, kurias pagal Reglamento (ES) Nr. 965/2012 II priedo ARO.GEN.135 dalies c punktą įgyvendinti įpareigojo kompetentinga institucija, ir
- b) laikosi tinkamumo skraidyti nurodymų ir vadovaujasi kita privaloma informacija, kurią pagal Reglamento (ES) 2018/1139 77 straipsnio 1 dalies h punktą skelbia agentūra.

SAO.GEN.125 Įgulos vado skyrimas

Sklandytuvo naudotojas paskiria įgulos vadą, kuris yra kvalifikuotas atlikti įgulos vado pareigas pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą.

SAO.GEN.130 Įgulos vado pareigos

Įgulos vadas:

- a) yra atsakingas už sklandytuvo ir juo skraidinamų asmenų saugą vykdant skrydžius sklandytuvu;
- b) yra atsakingas už skrydžio pradėjimą, tęsimą arba nutraukimą saugos sumetimais;
- c) užtikrina, kad būtų laikomasi visų taikomų skrydžio procedūrų ir kontrolinių sąrašų;

- d) skrydį pradeda tik įsitikinęs, kad laikomasi visų šių skrydžio reikalavimų:
1. sklandytuvas yra tinkamas skraidyti;
 2. sklandytuvas yra tinkamai įregistruotas;
 3. sklandytuve yra ir veikia skrydžiui reikalingi prietaisai ir įranga;
 4. sklandytuvo masė ir svorio centras yra tokie, kad skrydis gali būti vykdomas nepažeidžiant orlaivio naudojimo vadove nustatytų ribų;
 5. visa įranga ir bagažas yra tinkamai sukrauti bei pritvirtinti ir palikta avarinės evakuacijos galimybė, ir
 6. skrydžio metu niekada nebus viršyti orlaivio naudojimo vadove nustatyti sklandytuvo naudojimo apribojimai;
- e) užtikrina, kad būtų atliktas priešskrydinis tikrinimas, kaip nurodyta orlaivio naudojimo vadove;
- f) nesiima vykdyti pareigų sklandytuve susiklosčius kuriai nors iš šių situacijų:
1. jei dėl kokių nors priežasčių, pavyzdžiui, dėl susižeidimo, ligos, vaistų poveikio, nuovargio arba psichoaktyviosios medžiagos poveikio, negali vykdyti savo pareigų ar jaučiasi negalintis jų vykdyti dėl kitų priežasčių;
 2. jei neatitinka taikomų medicinos reikalavimų;
- g) neskraidina arba į sklandytuvą nepriima asmenų arba bagažo, jei tokie asmenys arba bagažas gali kelti pavojų sklandytuvo arba juo skraidinamų asmenų saugai;
- h) neleidžia sklandytuvu skraidinti asmens, kuris veikiausiai apsvaigęs nuo psichoaktyviųjų medžiagų tiek, kad gali kelti pavojų sklandytuvo arba juo skraidinamų asmenų saugai;
- i) užtikrina, kad kritinėmis skrydžio fazėmis arba kai tai būtina saugos sumetimais, visi sklandytuve esantys asmenys sėdėtų kėdėse ir būtų prisėję saugos diržais;
- j) skrydžio metu:
1. segi saugos diržą ir
 2. visą skrydžio laiką valdo sklandytuvą, nebent valdymą perima kitas pilotas;
- k) avarinėje situacijoje nedelsdamas priima sprendimus ir imasi veiksmų, kurie, jo nuomone, būtini tokiomis aplinkybėmis. Tokiais atvejais jis gali nesilaikyti taisyklių, veiklos procedūrų ir metodų tiek, kiek būtina saugos sumetimais;
- l) neskrenda už artimiausio leistinų meteorologinių sąlygų aerodromo arba skrydžių aikštelės, jeigu jo gebėjimą vykdyti pareigas reikšmingai paveikė liga, nuovargis, deguonies stygius arba kiti veiksniai;
- m) baigęs skrydį arba skrydžių seriją, į orlaivio techninės būklės žurnalą arba kelionės žurnalą įrašo naudojimo duomenis ir visus žinomus arba įtariamus sklandytuvo defektus;
- n) apie visas su sklandytuvu susijusias avarijas arba pavojingus incidentus turimomis sparčiausiomis priemonėmis praneša valstybės, kurios teritorijoje įvyko įvykis, saugos tyrimų institucijai ir tos valstybės skubios pagalbos tarnyboms;
- o) nedelsdamas kompetentingai institucijai pateikia neteisėtų veiksmų ataskaitą ir apie juos informuoja valstybės, kurios teritorijoje padaryti neteisėti veiksmai, paskirtas vietos valdžios institucijas ir
- p) nedelsdamas praneša atitinkamam oro eismo paslaugų tarnybai apie bet kokias pastebėtas pavojingas meteorologines arba skrydžio sąlygas, galinčias turėti įtakos kitų orlaivių saugai.

SAO.GEN.135 Įgulos narių pareigos

- a) Įgulos narys yra atsakingas už tinkamą jam paskirtų pareigų, susijusių su sklandytuvo naudojimu, vykdymą.
- b) Nė vienas įgulos narys nesiima vykdyti pareigų sklandytuve, jeigu jų vykdyti negali dėl kokių nors priežasčių, pavyzdžiui, dėl susižeidimo, ligos, vaistų poveikio, nuovargio arba psichoaktyviosios medžiagos poveikio, ar jaučiasi negalintis jų vykdyti dėl kitų priežasčių.

- c) Įgulos narys praneša įgulos vadui apie visus šiuos dalykus:
1. visus gedimus, triktis, veikimo sutrikimus arba defektus, kurie, jo nuomone, gali turėti neigiamos įtakos sklandytuvo tinkamumui skraidyti arba saugiam naudojimui, įskaitant avarines sistemas, ir
 2. visus incidentus.

SAO.GEN.140 Teisės aktų, taisyklių ir procedūrų laikymasis

- a) Įgulos vadas ir visi kiti įgulos nariai laikosi valstybių, kuriose vykdomi skrydžiai, teisės aktų, taisyklių ir procedūrų.
- b) Įgulos vadas turi būti susipažinęs su teisės aktais, taisyklėmis ir procedūromis, susijusiais su jo pareigų vykdymu ir nustatytais teritorijose, kurios bus kertamos, aerodromuose arba skrydžių aikštelėse, kuriais bus naudojamos, ir atitinkama oro navigacijos įranga.

SAO.GEN.145. Nešiojamieji elektroniniai prietaisai

Įgulos vadas nė vienam asmeniui neleidžia sklandytuve naudotis nešiojamaisiais elektroniniais prietaisais, įskaitant elektroninę laikmeną (EFB), galinčiais daryti neigiamą poveikį sklandytuvo sistemų ir įrangos veikimui arba gebėjimui sklandytuvu naudotis.

SAO.GEN.150 Pavojingieji kroviniai

- a) Įgulos vadas neleidžia jokiame asmeniui orlaivyje turėti pavojingųjų krovinių.
- b) Laikoma, kad leidžiama vežti gaminių ir medžiagų, kurie kitu atveju būtų priskiriami prie pavojingųjų krovinių, priimtinus kiekius, kad būtų lengviau užtikrinti skrydžio saugą, kai tokius gaminius ar medžiagas patartina vežti sklandytuvu siekiant užtikrinti, kad juos būtų galima laiku panaudoti veiklos tikslais.

SAO.GEN.155 Dokumentai, vadovai ir informacija, kuriuos reikia turėti skrydžio metu

- a) Kiekvieno skrydžio metu būtina turėti visų šių dokumentų, vadovų ir informacijos originalus arba kopijas:
1. orlaivio naudojimo vadovo arba jam lygiaverčio (-ių) dokumento (-ų);
 2. oro eismo paslaugų tarnybai pateikto skrydžio plano informacijos, jei būtina pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 923/2012 ⁽¹⁾ priedo 4 skirsnį;
 3. naujausių ir tinkamų numatomo skrydžio zonos oro navigacijos žemėlapių;
 4. visų kitų dokumentų, kurie gali būti susiję su skrydžiu arba kurių reikalauja su skrydžiu susijusios valstybės;
 5. perimančiam ir perimtam orlaiviui skirtų procedūrų ir vizualiųjų signalų informacijos.
- b) Be to, kai pagal SAO.DEC.100 dalį reikalaujama pateikti deklaraciją, kiekvieno skrydžio metu sklandytuve turi būti deklaracijos kopija.
- c) Visų šių dokumentų, vadovų ir informacijos originalai arba kopijos turi būti aerodrome arba skrydžių aikštelėje, jei jų nėra sklandytuve skrydžio metu:
1. registracijos pažymėjimo;
 2. tinkamumo skraidyti pažymėjimo ir jo priedų;
 3. tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimo;
 4. triukšmo pažymėjimo, jei jis išduotas motorizuotojo sklandytuvo atveju;
 5. leidimo naudotis orlaivio radijo stotimi, jei pagal SAO.IDE.130 dalį sklandytuve įdiegta radijo ryšio įranga;

⁽¹⁾ 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012, kuriuo nustatomos bendrosios skrydžių taisyklės ir veiklos nuostatos dėl oro navigacijos paslaugų ir procedūrų ir iš dalies keičiami Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1035/2011 ir reglamentai (EB) Nr. 1265/2007, (EB) Nr. 1794/2006, (EB) Nr. 730/2006, (EB) Nr. 1033/2006 ir (ES) Nr. 255/2010 (OL L 281, 2012 10 13, p. 1).

6. civilinės atsakomybės draudimo pažymėjimo (-ų);
 7. kelionės žurnalo ar jam lygiaverčio dokumento.
- d) Nukrypstant nuo a ir b punktų, juose nurodytus dokumentus, vadovus ir informaciją galima saugoti aerodrome arba skrydžių aikštelėje, jei jie susiję su šiais skrydžiais:
1. skrydžiais, kuriuos vykdant ketinama likti aerodromo ar skrydžių aikštelės zonoje arba
 2. skrydžiais, kuriuos vykdant išlaikomas kompetentingos institucijos nustatytas atstumas ar liekama jos nustatytoje zonoje.
- e) Jei to paprašo kompetentinga institucija, įgulos vadas arba sklandytuvo naudotojas tai institucijai per jos nustatytą ne trumpesnę kaip 24 valandų laikotarpį pateikia dokumentų originalus.

SAO.GEN.160 Kelionės žurnalas

Kiekvieno skrydžio arba skrydžių serijos duomenys apie sklandytuvą, jo įgulą ir kiekvieną kelionę turi būti įrašomi į kelionės žurnalą arba lygiavertį dokumentą.

OP SKYRIUS

SKRYDŽIŲ VYKDYMO PROCEDŪROS

SAO.OP.100 Naudojimas aerodromais ir skrydžių aikštelėmis

Įgulos vadas naudojami tik atitinkamo tipo sklandytuvui ir skrydžiui tinkamais aerodromais ir skrydžių aikštelėmis.

SAO.OP.105 Motorizuotųjų sklandytuvų keliamo triukšmo mažinimo procedūros

Siekdamas mažinti motorizuotojo sklandytuvo keliamą triukšmą, įgulos vadas atsižvelgia į skrydžių vykdymo procedūras, tačiau užtikrina, kad pirmenybė būtų teikiama saugai, o ne triukšmo mažinimui.

SAO.OP.110 Keleivių instruktažas

Įgulos vadas užtikrina, kad prieš skrydį ir, jei taikoma, skrydžio metu keleivis būtų supažindinamas su įprastomis, neįprastomis ir avarinėmis procedūromis.

SAO.OP.115 Specialių kategorijų keleivių skraidinimas

Įgulos vadas užtikrina, kad asmenys, kuriems skrydžio metu būtinos ypatingos sąlygos, pagalba arba įtaisai, sklandytuvu būtų skraidinami taip, kad būtų užtikrinama sklandytuvo ir juo skraidinamų asmenų arba turto sauga.

SAO.OP.120 Pasirengimas skrydžiui

Prieš skrydį įgulos vadas užtikrina, kad būtų įvykdytos visos šios sąlygos:

- a) įrenginiai, reikalingi saugiam sklandytuvo naudojimui, atitiktų planuojamo skrydžio tipo reikalavimus;
- b) meteorologinės sąlygos būtų tokios, kad būtų galima saugiai užbaigti skrydį;
- c) jei ketinama skristi motorizuotuju sklandytuvu ir naudoti variklį, degalų ar kitos energijos kiekis būtų pakankamas, kad būtų galima saugiai užbaigti skrydį.

SAO.OP.125 Motorizuotojo sklandytuvo degalų papildymas arba baterijų įkrovimas ar pakeitimas, kai jame yra žmonių

Jei motorizuotajame sklandytuve yra keleivis:

- a) sklandytuvo degalai nepildomi ir
- b) sklandytuvui varyti naudojamos baterijos neįkraunamos ir nekeičiamos.

SAO.OP.130 Rūkymas sklandytuve

Nė vienas asmuo negali rūkyti sklandytuve jokiau skrydžio etapu.

SAO.OP.135. Meteorologinės sąlygos

Igulos vadas pradeda arba tęsia skrydį tik jei iš naujausios turimos meteorologinės informacijos matyti, kad vis dar yra galimybė saugiai nutūpti.

SAO.OP.140 Ledas ir kiti teršalai. Antžeminės procedūros

Igulos vadas pradeda kilimą sklandytuvu tik jei nuo sklandytuvo pašalinamos visos apnašos, kurios gali daryti neigiamą poveikį sklandytuvo eksploatacinėms charakteristikoms arba valdymui, išskyrus atvejus, kurie leidžiami pagal orlaivio naudojimo vadovą.

SAO.OP.145 Motorizuotojo sklandytuvo degalų ar kitos energijos kiekio apskaita skrydžio metu

Igulos vadas motorizuotojo sklandytuvo skrydžio metu reguliariai tikrina, ar skrydžiui likęs tinkamų naudoti degalų ar kitos energijos kiekis yra ne mažesnis nei būtinas saugiam tūpimui užtikrinti.

SAO.OP.150 Papildomo deguonies naudojimas

Igulos vadas užtikrina, kad visi sklandytuve esantys asmenys naudotų papildomą deguonį, kai jis nustato, kad numatomo skrydžio aukštyje dėl deguonies stygiaus tų asmenų gebėjimai gali pablogėti arba kad deguonies stygius gali jiems pakenkti.

SAL.OP.155 Specialieji sklandytuvų skrydžiai

- a) Prieš vykdydamas specialųjį sklandytuvo skrydį ar skrydžių seriją igulos vadas išnagrinėja būsimo skrydžio sudėtingumą ir įvertina riziką, kad nustatytų pavojų bei būsiamam skrydžiui būdingą riziką, ir prireikus nustato rizikos mažinimo priemones.
- b) Specialusis sklandytuvo skrydis vykdomas pagal kontrolinį sąrašą. Remdamasis rizikos vertinimu ir atsižvelgdamas į šiame priede nustatytus reikalavimus, igulos vadas parengia kontrolinį sąrašą ir užtikrina, kad jis tiktų specialiajai veiklai ir naudojamam sklandytuvui. Kiekvieno skrydžio metu kontrolinis sąrašas turi būti lengvai prieinamas igulos vadui ir bet kuriam kitam igulos nariui, jeigu jiems to sąrašo reikia užduotims vykdyti.
- c) Igulos vadas reguliariai peržiūri ir prireikus atnaujina kontrolinį sąrašą, kad tinkamai atsižvelgtų į rizikos vertinimą.

*POL SKYRIUS***SKLANDYTUVO EKSPLOATACINĖS CHARAKTERISTIKOS IR NAUDOJIMO APRIBOJIMAI****SAO.POL.100 Svėrimas**

- a) Sklandytuvą sveria jo gamintojas arba jis sveriamas pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 1321/2014 ⁽¹⁾ I priedą.
- b) Sklandytuvo naudotojas užtikrina, kad sklandytuvo masė prieš pirmą kartą pradėdant jį naudoti būtų nustatyta faktiškai jį pasveriant. Turi būti tinkamai atsižvelgiama į modifikacijų ir remontų kaupinį poveikį masei ir jis turi būti tinkamai dokumentuojamas. Tokia informacija pateikiama igulos vadui. Jei modifikacijos arba remonto poveikis masei nežinomas, sklandytuvą pasveriamas iš naujo.

SAO.POL.105 Eksploatacinės charakteristikos. Bendrieji reikalavimai

Įsitikinęs, kad turi visų schemų ir žemėlapių naujausias redakcijas, igulos vadas skrydžius sklandytuvu vykdo tik jeigu sklandytuvo eksploatacinės charakteristikos tokios, kad įmanoma laikytis Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 923/2012 priede nustatytų reikalavimų ir visų kitų skrydžiui, oro erdvei, naudojamiems aerodromams arba skrydžių aikštelėms taikomų apribojimų.

⁽¹⁾ 2014 m. lapkričio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1321/2014 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo (OL L 362, 2014 12 17, p. 1).

IDE SKYRIUS

PRIETAISAI, DUOMENYS IR ĮRANGA

SAO.IDE.100 Prietaisai ir įranga. Bendrieji reikalavimai

- a) Prietaisai ir įranga, kurių reikalaujama šiame skyriuje, turi būti patvirtinti pagal Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedą, arba, jei jie registruoti trečiojoje šalyje, pagal registravimo valstybės nustatytus tinkamumo skraidyti reikalavimus, jei tenkinama viena iš šių sąlygų:
1. jais naudodamasi skrydžio įgula kontroliuoja skrydžio trajektoriją;
 2. jie naudojami siekiant laikytis SAO.IDE.130 arba SAO.IDE.135 dalyje nustatytų reikalavimų;
 3. jie yra nuolat įtaisyti sklandytuve.
- b) Daroma a punkto išimtis – jeigu šiame skyriuje reikalaujama toliau išvardytų instrumentų arba įrangos, jų patvirtinti nereikia:
1. atskirų nešiojamųjų žiburių;
 2. tikslaus laiko prietaiso;
 3. gelbėjimosi ir signalinės įrangos.
- c) Prietaisai ir įranga turi būti parengti naudoti arba lengvai prieinami iš darbo vietos, kurioje dirba juos turintis naudoti įgulos vadas arba kitas įgulos narys.

SAO.IDE.105 Skrydžio ir navigacijos prietaisai

- a) Sklandytuvuose turi būti įrengtos priemonės, kuriomis matuojami ir rodomi visi šie dalykai:
1. laikas valandomis ir minutėmis;
 2. barometrinis aukštis;
 3. oro greitis pagal rodmenis;
 4. motorizuotajame sklandytuve – magnetinis kursas.
- b) Be a punkte nurodytos įrangos, sklandytuvuose, naudojamuose tokiomis sąlygomis, kai nesinaudojant vienu arba keliais papildomais prietaisais sklandytuvo negalima išlaikyti pageidaujamoje skrydžio trajektorijoje skrendant per debesis arba naktį, turi būti įrengtos priemonės, kuriomis matuojami ir rodomi visi šie dalykai:
1. vertikalusis greitis;
 2. padėtis erdvėje arba posūkis ir slydimas;
 3. magnetinis kursas.

SAO.IDE.110 Skrydžio žiburiai

Sklandytuvuose, kuriais skrydžiai vykdomi naktį, turi būti visos šios priemonės:

- a) susidūrimų vengimo žiburių sistema;
- b) navigaciniai ir padėties žiburiai;
- c) tūpimo žiburys;
- d) iš sklandytuvo elektros sistemos tiekiamas apšvietimas, užtikrinantis reikiamą visų prietaisų ir įrangos, būtinų saugiems sklandytuvo skrydžiams vykdyti, apšvietimą;
- e) atskiras nešiojamasis žiburys įgulos vado ir bet kurio kito įgulos nario darbo vietoje.

SAO.IDE.115 Papildomas deguonis

Sklandytuvuose, kuriais vykdomi skrydžiai, per kuriuos pagal SAO.OP.150 dalį reikalaujama tiekti papildomą deguonį, turi būti įrengtas deguonies laikymo ir tiekimo aparatas, kuriame galima laikyti ir kuriuo galima tiekti reikiamą kiekį deguonies.

SAO.IDE.120 Gelbėjimosi ir signalinė įranga. Skrydžiai virš vandens

Sklandytuvo, kuriuo skrydis bus vykdomas virš vandens, įgulos vadas prieš skrydį įvertina riziką sklandytuvo keleivių gyvybei, jei tektų priverstinai tūpti ant vandens. Atsižvelgęs į tokią riziką, jis sprendžia, ar sklandytuve reikia turėti gelbėjimosi ir signalinę įrangą.

SAO.IDE.125 Gelbėjimosi ir signalinė įranga. Paieškos ir gelbėjimo sunkumas

Sklandytuvuose, naudojamuose virš teritorijų, kuriose paieška ir gelbėjimas būtų ypač sunkūs, turi būti gelbėjimosi ir signalinė įranga, tinkama naudoti zonoje, per kurią skrendama.

SAO.IDE.130 Radijo ryšio įranga

Sklandytuvuose turi būti radijo ryšio įranga, kad būtų galima užtikrinti ryšį, kaip reikalaujama Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 923/2012 priedo 4 priedėlyje, o jei skrydis vykdomas trečiosios šalies oro erdvėje – kaip reikalaujama tos trečiosios šalies teisės aktuose.

SAO.IDE.135 Atsakiklis

Sklandytuvuose turi būti antrinio apžvalgos radaro atsakiklis, turintis visas būtinas funkcijas, kaip reikalaujama Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 923/2012 priedo SERA.6005 dalies b punkte, o jei skrydis vykdomas trečiosios šalies oro erdvėje – kaip reikalaujama tos trečiosios šalies teisės aktuose.

DEC SKYRIUS

DEKLARAVIMAS**SAO.DEC.100 Deklaravimas**

- a) 3 straipsnio 2 dalyje nurodytoje deklaracijoje sklandytuvo naudotojas patvirtina, kad jis laikosi ir laikysis Reglamento (ES) 2018/1139 V priede nustatytų esminių reikalavimų ir šio reglamento reikalavimų.
- b) Sklandytuvo naudotojas į deklaraciją įrašo visus šiuos duomenis:
 1. sklandytuvo naudotojo pavadinimą (vardą, pavardę);
 2. vietą, kurioje yra sklandytuvo naudotojo pagrindinė verslo vieta;
 3. sklandytuvo naudotojo kontaktinius duomenis;
 4. skrydžių pradžios dieną ir, jei reikia, dieną, kurią įsigalioja padarytas galiojančios deklaracijos pakeitimas;
 5. kiekvieno sklandytuvo, kuriuo vykdomi komerciniai skrydžiai, tipą, registracijos duomenis, pagrindinę bazę, skrydžių tipą ir nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti užtikrinančią organizaciją.
- c) Teikdamas deklaraciją, sklandytuvo naudotojas kompetentingai institucijai pateikia alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių sąrašą, kad įrodytų atitiktį reikalavimams, jei to prašoma pagal SAO.GEN.110 dalį. Tame sąrašė pateikiamos nuorodos į atitinkamas priimtinas atitikties užtikrinimo priemones.
- d) Sklandytuvo naudotojas deklaracijas teikia naudodamasis šio priedo priedėlyje pateikta forma.

SAO.DEC.105 Pakeitimai deklaracijoje ir komercinių skrydžių nutraukimas

- a) Sklandytuvo naudotojas kompetentingai institucijai nedelsdamas praneša apie pasikeitusias aplinkybes, nuo kurių priklauso kompetentingai institucijai deklaruotas Reglamento (ES) 2018/1139 V priede nustatytų esminių reikalavimų ir šio reglamento reikalavimų laikymasis, taip pat apie visus pokyčius, susijusius su SAO.DEC.100 dalies b punkte nurodyta informacija ir SAO.DEC.100 dalies c punkte nurodytu alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių sąrašu, įtrauktu į deklaraciją arba pridėtu prie jos.
- b) Jeigu sklandytuvo naudotojas nebevykdo komercinių skrydžių sklandytuvais, apie tai jis nedelsdamas praneša kompetentingai institucijai.

Priedėlis

DEKLARACIJA				
pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2018/1976				
Sklandytuvo naudotojas				
Pavadinimas (vardas, pavardė)				
Vieta, kurioje yra sklandytuvo naudotojo pagrindinė verslo vieta				
Kontaktiniai duomenys				
Sklandytuvo naudojimas				
Komerčių skrydžių pradžios diena ir, jei reikia, diena, kurią įsigalioja padarytas vykdomų komerčių skrydžių pakeitimas				
Informacija apie naudojamą (-us) sklandytuvą (-us), komerčių (-ius) skrydį (-ius) ir nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti užtikrinimą ⁽¹⁾				
Sklandytuvo tipas	Sklandytuvo registracijos duomenys	Pagrindinė bazė	Skrydžio tipas (-ai) ⁽²⁾	Nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti užtikrinanti organizacija ⁽³⁾
Jei taikoma, alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių sąrašas su nuorodomis į susijusias priimtinas atitikties užtikrinimo priemones (priedas prie šios deklaracijos)				
Pareiškimai				
<input type="checkbox"/> Sklandytuvo naudotojas laikosi ir laikysis Reglamento (ES) 2018/1139 V priede nustatytų esminių reikalavimų ir Reglamento (ES) 2018/1976 reikalavimų. Sklandytuvo naudotojas komerčius skrydžius vykdo visų pirma pagal šiuos Reglamento (ES) 2018/1976 II priedo reikalavimus:				
<input type="checkbox"/> Visi naudojami sklandytuvai turi tinkamumo skraidyti pažymėjimą ⁽⁴⁾ , išduotą pagal Reglamentą (ES) Nr. 748/2012.				
<input type="checkbox"/> Visi pilotai turi pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą išduotą arba pripažintą licenciją ir suteiktą arba pripažintą kvalifikaciją, kaip reikalaujama II priedo SAO.GEN.125 dalyje.				
<input type="checkbox"/> Sklandytuvo naudotojas kompetentingai institucijai praneš apie pasikeitusias aplinkybes, nuo kurių priklauso šia deklaracija kompetentingai institucijai deklaruojamas Reglamento (ES) 2018/1139 V priedo esminių reikalavimų ir Reglamento (ES) 2018/1976 reikalavimų laikymasis, taip pat apie visus pokyčius, susijusius su informacija ir alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių sąrašais, įrašytais į šią deklaraciją arba pridėtais prie jos, kaip reikalaujama II priedo SAO.DEC.100 dalies c punkte.				
<input type="checkbox"/> Sklandytuvo naudotojas patvirtina, kad visa informacija šioje deklaracijoje ir jos prieduose yra išsami ir teisinga.				
Data, vardas, pavardė ir parašas				

⁽¹⁾ Užpildykite lentelę. Jei informacijai neužtenka vietos, ji turi būti pateikiama atskirame priede. Priede turi būti data ir parašas.

⁽²⁾ Skrydžio tipas (-ai) – komerčio skrydžio sklandytuvu tipas.

⁽³⁾ Informacijoje apie organizaciją, atsakingą už nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti užtikrinimą, turi būti organizacijos pavadinimas, adresas ir patvirtinimo numeris.

⁽⁴⁾ Tinkamumo skraidyti pažymėjimas yra įprastas tinkamumo skraidyti pažymėjimas, riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba leidimas skristi, išduotas pagal Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedo reikalavimus.